

FRUED VÀ TÍNH DỤC – MỘT CÁCH TIẾP CẬN FREUD AND HUMAN SEXUALITY- ANOTHER APPROACH

Phan Thị Vóc
Trường Đại học Tây Bắc

Tóm tắt: Theo S.Freud, đam mê tính dục giữ vai trò quan trọng bậc nhất trong đời sống tâm lí, là cội nguồn của mọi cội nguồn tinh thần con người. Đâu đâu cũng thấy đam mê tính dục “hoành hành”. Đó là nguyên nhân của bệnh tâm thần cũng như của mọi khả năng sáng tạo, kể cả văn học nghệ thuật.

Đời sống tính dục không phải bắt đầu vào tuổi dậy thì mà được biểu hiện rất sớm vào khi sinh ra một cách rõ ràng. Nhưng những đặc tính của nó biến đổi theo thời gian vì nó được thúc đẩy bởi sự trưởng thành về mặt sinh học. Do sự trưởng thành của xung lực này, những năng lượng của nó, hay sự khát dục, chuyển đổi dần từ phần này sang phần khác của cơ thể, nên đứa trẻ sẽ chuyển dần sang một thời kì mới của sự phát triển tâm lí tính dục. S.Freud gọi những giai đoạn này là “tâm lí tính dục” nhằm nhấn mạnh sự trưởng thành về mặt sinh lực tính dục để lại những dấu vết riêng trong sự phát triển tinh thần, nhân cách.

Sự phát triển của chức năng tính dục ở con người được S.Freud phân chia thành năm giai đoạn: giai đoạn môi miệng, giai đoạn hậu môn, giai đoạn dương vật, giai đoạn tiềm ẩn, giai đoạn sinh dục.

Từ khóa: Tính dục, thỏa mãn, tâm thần.

1. Khái quát chung

Trong trào lưu chống lại tâm lí học duy tâm chủ quan vào đầu thế kỉ XX có một dòng phái tâm lí học mới ra đời với cương lĩnh xây dựng một nền tâm lí học khách quan, tức là một khoa học về tâm lí học thực về con người thực. Đó là Phân tâm học, bác sĩ tâm thần người Áo - Sigmund Freud xây dựng nên.

Sigmund Freud là người Do Thái (1856 - 1939) sinh ở miền Trung Tiệp Khắc, học ở Viên (Áo), làm việc ở Áo và mất ngày 23 tháng 9 năm 1939 tại Luân Đôn (Anh). [1, tr 51].

Theo S.Freud, tâm lí con người được tạo bởi ba khối: Vô thức, ý thức và siêu thức. Ứng với ba khối đó là cái ấy, cái tôi và cái siêu tôi.

Khối vô thức là khối bản năng, trong đó bản năng tính dục giữ vị trí trung tâm.

Bản năng tính dục có tính chất cơ bản sau đây:

1. Đặc điểm chung của bản năng là bị kìm nén, nó là nguồn động lực, là sức mạnh cho những hoạt động.

2. Mục đích của bản năng là hướng đến sự thỏa mãn bằng cách trực tiếp hay gián tiếp.

3. Bản năng hướng đến khách thể. Thế giới bên ngoài là đối tượng để bản năng thỏa mãn.

Bản năng đòi hỏi khách thể phải thỏa mãn ngay lập tức và trực tiếp.

4. Chi phối toàn bộ đời sống hoạt động tâm thần của con người.

Khối vô thức (cái ấy) là thùng năng lượng tâm thần chứa chất những khát vọng bản năng sục sôi. Hoạt động của “cái ấy” theo nguyên tắc khoái cảm, đòi hỏi sự thỏa mãn ngay lập tức những khát vọng bản năng.

Khối ý thức tương đương với cái tôi. Cái tôi được hình thành do áp lực thực tại bên ngoài đến toàn bộ khối bản năng. Nó bảo đảm các chức năng tâm lí như: chú ý, trí nhớ,... Hoạt động của cái tôi theo nguyên tắc thực tại. Con người phải dùng một năng lượng đáng kể để kiềm chế và kiểm soát những bản năng phi lí của cái ấy. Nhiệm vụ của cái tôi là làm cho cái ấy thỏa mãn mà không làm tổn hại đến cơ thể, làm giảm sự căng thẳng một cách tốt nhất. Cái tôi có tính chất tự chủ. Nó tự chủ về nguồn năng lượng từ trong cấu trúc riêng của nó hoặc trong thùng năng lượng của bản năng tính dục được trung hòa. Nó còn tự chủ với môi trường, chọn lọc những kích thích của môi trường.

Siêu tôi: Là tổ chức bên trong bao gồm tất cả phạm trù xã hội, đạo đức, nghệ thuật,

giáo dục. Siêu tôi hoạt động theo nguyên tắc kiểm duyệt.

Cả ba khối này theo nguyên tắc chung là ở trạng thái thăng bằng tương đối. Con người lúc ấy ở trạng thái bình thường. Nhưng cả ba khối này luôn luôn xung đột với nhau, sự xung đột này là cơ chế của hoạt động tâm thần. Từ đó, S.Freud nêu ra cơ chế hoạt động tâm lí của con người là cơ chế kiểm duyệt, chèn ép, cơ chế biến dạng, cơ chế siêu thăng, cơ chế suy thoái.

2. Nội dung

2.1. Khái niệm về tính dục.

Khi đề cập đến vấn đề tính dục, mỗi người trong chúng ta đã từng được nghe, được đọc không biết bao nhiêu lần trong cuộc sống của mình. Một vấn đề gần như những chuyện cơm áo hàng ngày mà ai cũng thấy rất dễ trả lời mà không cần phải chuẩn bị trước. Ấy thế mà là một câu hỏi đòi hỏi một câu trả lời rõ ràng, đầy đủ, dễ nghe, đủ tin cậy về mặt khoa học lại vô cùng khó khăn.

Trong cuộc sống đời thường, chúng ta thấy khá phổ biến một quan niệm cho rằng: Tính dục là tất cả những gì liên quan đến quan hệ giữa những người khác giới. Theo S.Freud, quan niệm này quá hẹp và mơ hồ; đồng thời lại cũng quá rộng. Quá rộng vì tính dục đâu có phải là tất cả mọi quan hệ giữa nam và nữ. Quá hẹp vì: với những người đồng tính luyến ái thì đâu có phải là quan hệ khác giới; có những hành vi tự thỏa mãn tính dục bằng chính một bộ phận trong thân thể mình hoặc bằng một đồ vật nào đó. Nó là mơ hồ vì không cung cấp cho chúng ta một chuẩn mực cụ thể nào giúp chúng ta nắm được vấn đề chúng ta đang quan tâm.

Một quan niệm khác lại cho rằng: tính dục bao gồm những hành vi giao hợp giữa những người khác giới, những hành vi tìm kiếm những khoái cảm thông qua việc làm tình theo đúng nghĩa đen của nó, bằng thân thể người khác giới. Nếu tính dục chỉ có như vậy thì vấn đề sinh con có được xem là thuộc đời sống tính dục hay không? Trái lại, nếu đời sống tính dục nhất thiết phải bao gồm cả sự sinh con đẻ cái thì lại gạt ra ngoài định nghĩa tính dục, tất cả những hoạt động tính dục khác không nhằm mục đích sinh sản như những nụ hôn mang tính chất tính dục

rõ ràng. Đó là những nụ hôn mang lại những khoái cảm đặc biệt chứ không phải những nụ hôn ngoại giao hay những nụ hôn tương tự như vậy. Loại nụ hôn mang tính chất tính dục có liên quan rất nhiều đến vấn đề sinh đẻ nhưng vắng nó người ta vẫn có thể sinh đẻ bình thường.

Theo ý kiến phổ biến rộng rãi nhất, tính dục con người chủ yếu hướng tới chỗ làm cho các cơ quan sinh dục của hai cá nhân thuộc giới tính khác nhau tiếp xúc với nhau. Những cái hôn, việc nhìn ngắm, sờ mó thân thể bạn làm tình được coi là những biểu hiện phụ, những hành vi mào đầu. Xu hướng tính dục được coi như xuất hiện vào tuổi dậy thì, tức là vào thời kì trưởng thành về mặt tính dục và có khả năng sinh đẻ. (6, tr123)

Tính dục là nội dung quan trọng trong tâm lí học S.Freud. Cả cuộc đời của ông với một cái giá phải trả quá đắt nhưng ông cũng chưa thực sự bằng lòng với bất cứ một câu trả lời nào về vấn đề đó. Tự ông cũng chưa dám đưa ra một định nghĩa nào đầy đủ như một định nghĩa khoa học hoàn chỉnh. Nhưng bằng những lời giải thích khác nhau, bằng những lập luận phong phú, rõ ràng từng nơi, từng lúc, chúng ta có thể hiểu được S.Freud đã quan niệm về tính dục như thế nào.

S.Freud viết: “Một định nghĩa nào có thể nói đến sự khác biệt giữa phái nam với phái nữ, sự sung sướng trong vấn đề thỏa mãn, nhiệm vụ sinh con, và luôn cả tính cách tục tĩu khó coi của tính dục, của những hành động đáng phải giấu giếm, có thể đủ dùng cho mọi nhu cầu thực tế của cuộc đời”. (3, tr167). Một thứ tính dục lành mạnh có ích cho đời cũng như cho chính bản thân mỗi người. Còn những hành vi tính dục khác như tính dục sa đọa cũng có thể mang lại những cảm xúc mạnh, những khoái cảm mãnh liệt nên cũng được xem là những hoạt động tính dục nhưng hậu quả của nó lại làm cho nhân cách bị sa sút, nhiều khi còn rơi vào tội lỗi. Trong trường hợp này, người ta không thấy một sự thăng hoa nào. Tóm lại, bản thân tính dục sa đọa chỉ làm cho con người sa sút cả về thể xác và tâm hồn, rất dễ trở thành những con bệnh các loại kể cả bệnh tâm thần. (3, tr170)

Theo ý kiến phổ biến, rộng rãi nhất, tính dục con người chủ yếu hướng tới chỗ làm cho

các cơ quan sinh dục của hai cá nhân thuộc giới tính khác nhau tiếp xúc với nhau. Những cái hôn, việc nhìn ngắm, sờ mó thân thể bạn làm tình được coi là những biểu hiện phụ, những hành vi mào đầu. Xu hướng tính dục được coi như xuất hiện vào tuổi dậy thì, tức là vào thời kì trưởng thành về tính dục và có khả năng sinh đẻ. Nhưng một sự kiện được biết nhiều lại không nằm trong cái khung chật hẹp của một quan niệm như vậy: Thật lạ lùng, một số người chỉ cảm thấy mình bị hấp dẫn bởi những người cùng giới tính với mình và bởi chính cơ quan sinh dục của họ; Cũng thật lạ lùng, khoái cảm ở một số người tuy vẫn mang tính chất hoàn toàn tính dục, lại không khởi phát từ những vùng sinh dục hay không sử dụng những vùng này theo lối bình thường. Những người đó bị coi là những kẻ lệch lạc; Cuối cùng, rõ ràng có một số trẻ con bị coi là thoái hóa vì những nguyên nhân đó, quan tâm rất sớm tới cơ quan sinh dục của chúng, với những chỉ báo có thể nhìn thấy.

Cần phân biệt các khái niệm tính dục và sinh dục. Từ “tính dục” có một nghĩa rộng hơn nhiều và bao gồm nhiều hoạt động không có liên quan với cơ quan sinh dục.

Đời sống tính dục bao hàm chức năng cho phép thu được khoái cảm từ những vùng khác nhau của thân thể; chức năng này về sau phải được đem phục vụ cho sự sinh đẻ. Tuy nhiên, hai chức năng ấy không phải bao giờ cũng hoàn toàn trùng hợp nhau.

Với quan niệm trên đã giúp S.Freud, một mặt, tách đời sống tính dục thành hai phần: bản năng sinh dục và xung lực khoái cảm tính dục, mà sự tách chức năng này chỉ có ở người; mặt khác, cho phép ông có thể xác định được sự phát triển đời sống tâm lí cá nhân dựa trên cơ sở xác định được các khu vực của cơ thể, mà ở đó năng lượng khoái cảm tính dục được đầu tư vào.

2.2. Các giai đoạn phát triển tâm lí tính dục

Đời sống tính dục không phải bắt đầu vào tuổi dậy thì mà được biểu hiện rất sớm vào khi sinh ra, một cách rõ ràng.

* Sự phát triển tâm lí tính dục

S.Freud phân chia thành năm giai đoạn phát triển tâm lí tính dục của trẻ em.

- **Giai đoạn môi miệng** (Giai đoạn 1, từ lúc sinh đến 1 tuổi). Trẻ sơ sinh ở giai đoạn này thường mút, cắn hay phì bọt để thỏa mãn xung lực. Khi khoái cảm mút vú vẫn là một phần những hoạt động của đứa trẻ, thì lợi nó cứng lên, răng nó mọc ra. Nó làm tăng khoái cảm và thậm chí tìm kiếm một cảm giác về sức mạnh bằng cách cắn vú khi bú, như nhiều bà mẹ cho con bú có thể xác nhận điều đó theo kinh nghiệm của mình. Ông tin rằng, những hành động môi miệng là phương pháp tạo ra khoái cảm, thỏa mãn xung lực tính dục, bởi vì trẻ thường mút, cắn hoặc nhai bất cứ thứ gì đưa tới miệng chúng: ngón tay, môi của chúng, những đồ chơi và những bộ phận cơ thể của mẹ chúng, ngay cả khi đứa trẻ không thực sự đói hoặc khát.

Có đứa trẻ thích cắn, mút hay phì bọt hoặc có đứa trẻ kết hợp nào đó giữa các cách này để thỏa mãn xung lực. Sự lựa chọn này được xem là rất quan trọng, vì những phương pháp thỏa mãn bằng miệng mà đứa trẻ thích có thể cho thấy một vài dấu hiệu về kiểu nhân cách của chúng sau này, vì S.Freud cho rằng những kinh nghiệm ban đầu có thể ảnh hưởng lâu dài đối với sự phát triển nhân cách về sau, mà biểu hiện rõ nhất trong các hiện tượng thăng hoa, ám ảnh, thoái lui của cá nhân.

- **Giai đoạn hậu môn** (Giai đoạn 2, từ 1-3 tuổi). Sự thay đổi từ miệng và môi đến vùng hậu môn đánh dấu sự chuyển tiếp thời kì miệng sang giai đoạn hậu môn trong quá trình phát triển tâm sinh học. Giai đoạn này, khoái cảm tập trung vào vùng hậu môn, khi cơ vòng bắt đầu trưởng thành, lần đầu tiên đứa trẻ có khả năng nén lại hoặc tống những chất cặn bã ra ngoài theo ý muốn. Khoái cảm hậu môn trước tiên đến từ sự thỏa mãn thể chất khi tống được phân ra khỏi ruột; cái lợi thứ hai đến từ sự thỏa mãn tinh thần mà đứa trẻ cảm thấy khi thực hiện được chức năng này vì bố mẹ nó. Lúc đầu, phân được trẻ em coi là một bộ phận của bản thân nó, là vật quý đối với nó. Tuy nhiên, chẳng bao lâu, việc cầm phân, nghịch, bôi bẩn của nó bị cha mẹ la mắng. Hiếm có những đứa trẻ nào không trải qua kinh nghiệm ấy và không phải chịu phản ứng ấy, Lúc đó, phân trở thành kinh tởm. Nó bị coi là gớm ghiếc, bẩn thỉu và được tượng trưng đúng như vậy ở cấp độ ý thức. Nhưng ở cấp độ vô thức, nó vẫn

giữ lại một giá trị ban đầu của nó. Và ở đâu nảy sinh ra một sự cố định ở cấp độ hậu môn, tuy rằng phân không thể tích trữ mãi được vì không thể kéo dài mãi trạng thái táo bón, thì ở đó những vật có giá trị khác mà chủ thể có thể được sẽ có thể chất đông lên đến mức không còn được sử dụng theo công dụng riêng của chúng nữa.

Trong suốt thời kì hậu môn, trẻ em phải đối mặt với những yêu cầu của việc tập đi vệ sinh. Lần đầu tiên, những tác nhân bên ngoài can thiệp vào những xung lực bản năng bằng cách yêu cầu đứa trẻ phải nín nhịn vệ sinh cho đến khi đến được một nơi vệ sinh theo quy định. Sự hướng dẫn, chỉ bảo của cha mẹ trong việc luyện tập cho trẻ đi vệ sinh đúng nơi quy định là rất quan trọng vì nó có thể ảnh hưởng lâu dài đến nhân cách của trẻ.

- **Giai đoạn dương vật** (Giai đoạn 3, từ 3-6 tuổi), trọng điểm thỏa mãn lạc thú của đứa trẻ chuyển sang vùng sinh dục. Khoái cảm tính dục dồn tới vùng này vì trẻ tìm thấy sự thỏa mãn từ việc ve vuốt, sờ trớn bộ phận sinh dục của chúng. S. Freud gọi giai đoạn này là dương vật vì ông tin rằng, dương vật có một vai trò hết sức quan trọng trong sự phát triển tâm lí tính dục của những cậu bé và cô bé. Đối với trẻ em trai giai đoạn này, một sự thèm muốn tính dục mạnh mẽ đối với mẹ của chúng, đồng thời chúng cũng trở nên hay ghen tuông. Nếu có thể được, chúng sẽ tìm cách phá vỡ tình cảm của mẹ chúng dành cho “đối thủ” chính của chúng - người cha. S. Freud gọi giai đoạn tình ái này là phức cảm Oedipus (phỏng theo truyện cổ Oedipus – vua xứ Thebes, người đã vô tình giết chết cha và cưới mẹ mình). (4, tr 268). Về phía các em gái, ông khẳng định, trước 3,4 tuổi các bé gái thích mẹ hơn bố, nhưng khi phát hiện ra rằng chúng không có dương vật, chúng đổ lỗi sự khuyết thiếu của mình cho người mẹ. Khám phá không mấy dễ chịu này sẽ dẫn tới sự di chuyển tình cảm của chúng từ người mẹ sang người cha. Ở tuổi này, bé gái thường ghen tị với người cha, vì ông ấy có dương vật, vì thế nó lựa chọn ông ta với tư cách là một đối tượng tính dục, với mong muốn được chia sẻ bộ phận giá trị mà nó thiếu. Phức cảm ở nữ giới cũng tương tự như ở nam giới (ở nữ gọi là phức cảm Electra). (4, tr 269, 270)

Đây là giai đoạn quan trọng nhất trong sự phát triển nhân cách. Những biểu hiện quyền uy tính dục có rất sớm ở trẻ. Trẻ có thể chú ý đến hình thức của đối tượng khác giới như tóc, quần áo. Trẻ tìm thấy lạc thú trong việc tự kích thích bộ phận sinh dục của mình. Trẻ có thái độ tiêu cực đối với đối tượng tình dục. Vì vậy, cha mẹ luôn luôn chú ý đến con mình, điều đó đã gây cho trẻ cảm giác lo lắng, sợ hãi và có phản ứng tự vệ. Trong trường hợp bình thường trẻ tự vệ bằng cách đồng nhất hóa với cha hay mẹ. Trẻ trai bắt chước các hành động và tính cách của người cha, trẻ gái bắt chước các hành động và tính cách của người mẹ. Quá trình đồng nhất hóa với cha hoặc mẹ sẽ dẫn tới tập nhiễm văn hóa. Đó chính là quá trình xã hội hóa đứa trẻ.

Giai đoạn dương vật là một quá trình hình thành nhân cách quan trọng nhất. Vào thời điểm này, nỗi sợ bị hoạn của giới nam và nỗi ghen tức thiếu dương vật của giới nữ xuất hiện.

- **Giai đoạn tiềm ẩn** (Giai đoạn 4, từ 6-12 tuổi), xung lực tính dục của trẻ tương đối bình lặng. Sự tổn thương tính dục của giai đoạn trước bị lãng quên, toàn bộ những xung lực khoái cảm sẵn có được chuyển hóa vào những hành động được xã hội chấp nhận như việc học tập ở trường, những trò chơi thể lực, điều đó đã tiêu thụ hầu hết năng lượng tinh thần và cơ thể của trẻ. Trẻ ở thời kì này thường hướng ra bên ngoài nên tích cực tham gia các hoạt động của lớp, trường và của xã hội. Ở gia đình, trẻ thường nghe lời bố mẹ, tự làm việc, chăm ngoan. Giai đoạn này kéo dài cho đến tuổi dậy thì, khi đứa trẻ trải qua một số biến đổi sinh lí bất ngờ, điều đó đánh dấu sự bắt đầu của giai đoạn tâm lí tính dục cuối cùng.

- **Giai đoạn sinh dục** (Giai đoạn 5, từ 12 tuổi trở đi). Khoảng thời gian phát dục đại diện cho cao trào của thời kì phát triển tâm sinh học. Nó là nơi giao lưu giữa bản năng sinh lí và tình cảm, hai cái này quyện vào nhau và hợp thành một cá thể trưởng thành về dục tính. Thanh niên có thể công khai bộc lộ libido đối với một người khác giới, nhưng mục tiêu cơ bản lúc đầu của xung lực tính dục là sinh sản. Sự phát triển mạnh mẽ của các xung năng tính dục dẫn đến khả năng sinh con.

S.Freud quan niệm rằng, các cậu con trai đều chịu đựng thử thách tiêu biểu một giai đoạn ám ảnh về luyến ái nhân tính dựa trên một nhân vật nam tính nào đó. Nữ sinh tôn sùng anh hùng tạo thành một bản sao nam tính dẫn đến phải lòng một bạn học hoặc giáo viên. Trong quan điểm của ông, những hiện tượng này đánh dấu sự quay trở lại của những cảm xúc tính dục bị đè nén dưới giai đoạn tiềm ẩn và cung cấp một sự chuyển tiếp đến sự gắn bó dị tính luyến ái.

Trong suốt thời kì thanh niên và đầu tuổi trưởng thành, xung lực tính dục được chuyển hóa vào những hành động nhằm chuẩn bị cho cá nhân thỏa mãn xung lực tính dục lúc trưởng thành một cách đầy đủ, như thiết lập tình bạn, chuẩn bị nghề nghiệp, tán tỉnh cưới xin. Theo S.Freud, giai đoạn sinh dục là dài nhất trong các giai đoạn tâm lí tính dục. Nó bắt đầu từ lúc dậy thì cho đến tuổi già, khi đưa trẻ thoát lưu khỏi một giai đoạn trước và bắt đầu thời kì “thơ ấu thứ hai”. (4, tr 271).

*** Bảng 1: Những nội dung chủ yếu của các giai đoạn phát triển tâm lí tính dục trẻ em**

Giai đoạn	Con trai	Con gái
1	Xem mẹ như là một đối tượng tình yêu quan trọng đầu tiên.	Cũng như con trai
2	Xuất hiện của những ảo tưởng vô thức về những liên quan tính dục với người mẹ và mong ước được sở hữu độc quyền người mẹ	Cũng như con trai
3	Thù nghịch và ghen tức nghiêm trọng đối với đối thủ tranh giành tình yêu của mẹ (chẳng hạn như người cha). Phát triển những cảm xúc hung hăng nghiêm trọng đối với cha, và khao khát việc vắng mặt hoặc bỏ đi của ông ta. Phát triển sự lo âu bị hoạn, với nỗi sợ rằng người cha sẽ cắt bỏ dương vật của mình khi ông khám phá ra những bất đồng hung hăng đó.	Khám phá ra mình không có dương vật, dẫn đến việc oán giận người mẹ đã thất bại trong việc cung cấp cho mình một dương vật. Khám phá ra rằng mẹ cũng không có dương vật, dẫn đến việc thù ghét mẹ nhiều hơn. Quay trở lại người cha với hy vọng rằng ông ta sẽ cung cấp cho mình một dương vật hoặc một em bé.
4	Bác bỏ những mơ ước loạn luân với người mẹ và những bức đồng hung hăng với người cha. Tập trung vào việc tham gia các hoạt động.	Trải qua những chán chường vỡ mộng trong việc cố gắng có một dương vật hoặc một em bé. Tập trung vào việc tham gia các hoạt động.
5	Đồng nhất hóa với người cha trong niềm hi vọng sẽ kiếm được một người phụ nữ như mẹ. Khi trẻ trưởng thành sẽ tiếp tục củng cố siêu ngã, và đến khi tuổi già thì lại trở lại những ước mơ.	Đồng nhất hóa với người mẹ trong niềm hi vọng sẽ kiếm được một người đàn ông giống như cha. Giống như con trai.

Thuyết Phân tâm học đã cho tôi một cái nhìn rõ, sâu và cụ thể hơn những biểu hiện tâm lí của bản thân. Tôi có thể giải thích các hiện tượng tâm lí của mình, cũng như có thể hiểu được tâm lí người khác, đặc biệt là trẻ em dưới cái nhìn phân tâm. Như vấn đề tính dục, tôi không còn thấy “sợ” khi bản thân, trẻ em hay những người xung quanh có những biểu hiện này, vì đó là

những nhu cầu bản năng của con người, mà một người phát triển bình thường phải có và phải diễn ra. Nhưng không có nghĩa là chúng ta để cho nhu cầu bản năng chi phối mọi hoạt động trong đời sống của mình, mà chúng ta phải biết điều chỉnh, luôn trau dồi nhân cách để có thể làm chủ và điều khiển, điều chỉnh các nhu cầu mang tính bản năng của mình. Đối với trẻ ở

các giai đoạn lứa tuổi khác nhau, cần có những phương pháp giáo dục khác nhau để giúp các em hiểu những nhu cầu mang tính bản năng của bản thân với việc rèn luyện, tu dưỡng để có những phẩm chất nhân cách tốt, phù hợp với yêu cầu của xã hội.

3. Kết luận

Trong các tài liệu khi viết về tâm lý học S.Freud, có tài liệu sử dụng thuật ngữ “tình dục”, có tài liệu sử dụng thuật ngữ “tính dục”. Trong bài viết này, tác giả sử dụng thuật ngữ “tính dục” cho toàn bộ nội dung.

Khi bàn đến vấn đề “tính dục” trong tâm lý học S.Freud, ông còn đề cập nhiều đến tính dục bình thường và tính dục bất bình thường. Tuy nhiên, trong bài viết này, tác giả chỉ tập trung vào hai vấn đề chính: Quan niệm về tính dục và các giai đoạn phát triển tính dục của trẻ.

- Mỗi giai đoạn lứa tuổi trẻ em có một bộ phận đặc trưng của cơ thể, có khả năng tạo ra khoái cảm tính dục cho cá nhân lứa tuổi đó. Nói cách khác, mỗi giai đoạn lứa tuổi có một trung tâm để trẻ đầu tư xung lực tính dục.

- Khoái cảm tính dục của trẻ em tiến dần từ các bộ phận riêng lẻ, rời rạc trên cơ thể dẫn đến các vùng của cơ quan sinh dục. Tiến dần từ đối tượng khoái cảm là chính bản thân sang đối tượng là người khác và giới khác. Tức là khoái cảm tính dục có xu hướng tiến dần đến sự kết hợp chặt chẽ với sinh dục, theo sự phát triển của giai đoạn lứa tuổi.

- Sự không phù hợp về bộ phận tạo ra khoái cảm tính dục tương ứng với giai đoạn lứa tuổi

và không phù hợp với xu thế tiến triển của nó, là dấu hiệu của sự bất bình thường về tính dục. Các hành vi bất bình thường này chính là triệu chứng của các bệnh tình dục.

- Những nét cơ sở của nhân cách con người hầu như đã được hình thành vào lúc năm tuổi. “Đời sống tinh thần của đứa trẻ với mọi đặc điểm như tính ích kỷ, những khuynh hướng loạn luân,... đều sống mãi trong vô thức. Do đó, chúng ta khẳng định rằng cái vô thức trong đời sống tinh thần không là cái gì khác hơn là giai đoạn ấu thơ của đời sống này” (dẫn theo 4, tr 263). Mọi rối nhiễu tâm lý của cá nhân trong các tuổi trưởng thành đều phải được truy tìm căn nguyên tính dục vô thức trong các giai đoạn ấu thơ đó.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nguyễn Ngọc Bích (2001), Tâm lý học nhân cách một số vấn đề lí luận, NXB ĐHQG Hà Nội.
- [2] Phạm Minh Hạc (2002), Tuyển tập Tâm lý học, NXB Giáo dục.
- [3] Phạm Minh Lăng (2004), Freud và Tâm phân học, NXB Văn hóa thông tin
- [4] Phan Trọng Ngọ (chủ biên) (2003), Các lí thuyết phát triển tâm lí người, NXB Đại học Sư phạm
- [5] Barry D.Smith, Harold J.Vetter (2005), Các học thuyết về nhân cách (Nguyễn Kim Dân dịch), NXB Văn hóa thông tin.
- [6] Dvid Stafford – Clark (1998), Freud đã thực sự nói gì, NXB Thế giới

FREUD AND HUMAN SEXUALITY- ANOTHER APPROACH

Phan Thi Voc

Tay Bac University

***Abstract:** According to S. Freud, sexual desire not only plays an important role in psychological life, but also is the origin of human's soul. All others forms of social and emotional development was conceived as being derived from it. This is the reason of mental-health disorder as well as creative ability in culture and art.*

Sexual life does not begin at puberty but it is manifested very early at birth. However, its characteristics change over time period of time because it is bolstered up by the mature of biology. Thanks to the development of this impulse, its energy or libido (sex drive) changes gradually from one to another area of the body, thus the child will change to a new period of the psychosexual growth. S. Freud calls them as "psychosexual stages" in order to emphasize that the mature of sexual energy will leave its own traces in the progress of spirit and personality.

The development of human sexual function is divided into five stages by S.Frued: oral lip phase, anal phase, penile stage, latent stage, genital stage.

***Keywords:** sexual, pleasure, mental*

Ngày nhận bài: 16/4/2019. Ngày nhận đăng: 12/8/2020.

Liên lạc: Phan Thị Vóc; e-mail: vocdhtb@gmail.com